

GLÓWNY INSPEKTORAT SANITARNY

DEPARTAMENT HIGIENY ŚRODOWISKA

GIS-HŚ-430-25/JCH/14

WOJEWÓDZKA STACJA SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W POZNANIU UL. WOCIEŁA 17A	
WYDZIAŁ HIGIENY ŚRODOWISKA	28. 10. 2014
L. dz. <i>16.3/16/14</i> zał.	
Znak sprawy	

03809814

JN-HR
h
29 10 2014

PROJEKT WYSTĄPIENIA POKONTROLNEGO

I INFORMACJE OGÓLNE

Kontrolę pionu higieny radiacyjnej w Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Poznaniu, ujętą w planie kontroli na rok 2013, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia, przeprowadzili pracownicy Głównego Inspektoratu Sanitarnego w składzie:

- 1) Jan Chaś – Naczelnik Wydziału ds. Higieny Radiacyjnej Departamentu Higieny Środowiska – koordynator kontroli, upoważnienie nr 191/13
- 2) Mateusz Motylski – starszy specjalista Wydziału ds. Higieny Radiacyjnej Departamentu Higieny Środowiska – kontroler, upoważnienie nr 190/13

Czynności kontrolne w Oddziale Higieny Radiacyjnej w Poznaniu, w Sekcji Higieny Radiacyjnej w Lesznie oraz Laboratorium Badań Radiacyjnych w Poznaniu przeprowadzono od 19-11-2013 r. do 22-11-2013 r.

Zakres kontroli obejmował:

- sposób prowadzenia postępowań administracyjnych związanych z procesem wydawania stosownych zgód i zezwoleń (promieniowanie jonizujące);
- wykonywanie pomiarów skażeń promieniotwórczych izotopami promieniotwórczymi, współpraca z Państwową Agencją Atomistyki w zakresie pomiarów skażeń produktów żywnościowych;
- wykonywanie testów specjalistycznych i pomiarów pól elektromagnetycznych.

Okres objęty kontrolą od 01-01-2012 r. do 30-10-2013 r.

Działalność kontrolowanej jednostki została oceniona pozytywnie.

II OPIS USTALONEGO STANU FAKTYCZNEGO

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pan dr Andrzej Trybusz, który na stanowisko Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu został powołany w 2006 roku. Poprzednim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu przez okres 25 lat był Pan dr Hubert Rokossowki.

Oddział Higieny Radiacyjnej

1. Obsada kadrowa

Zadania z zakresu nadzoru higieny radiacyjnej na terenie województwa wielkopolskiego w momencie kontroli wykonywały 24 osoby (z czego 1 osoba na 1/4 etatu), 22 osoby posiadają wykształcenie wyższe i 2 osoby wykształcenie średnie. Kierownikiem Oddziału jest Pani mgr Grażyna Grobelna legitymująca się 35-letnim stażem pracy w Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

2. Organizacja pracy Oddziału Higieny Radiacyjnej

Działalność Oddziału Higieny Radiacyjnej zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 1985 r. *o Państwowej Inspekcji Sanitarnej* prowadzona jest wyłącznie na poziomie wojewódzkim.

W obecnej strukturze Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu, Oddział Higieny Radiacyjnej realizuje zadania działając w ramach pionu nadzoru Wojewódzkiej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Poznaniu, w ramach wdrożonego systemu zarządzania jakością w działalności kontrolnej, obejmującej także wykonywanie pomiarów w tym pomiarów kontrolnych przed wydaniem zezwolenia na uruchomienie i stosowanie aparatów rtg.

W ramach prowadzonego nadzoru stosowane są także procedury kontrolne i formularze kontrolne otrzymywane w formie zarządzeń Głównego Inspektora Sanitarnego.

Stanowiska pracy pracowników Oddziału znajdują się w Poznaniu oraz 4 sekcjach w Kaliszu, Koninie, Lesznie i Pile. 21 pracowników Oddziału pracują w wymiarze 5 godzin dziennie, ze względu na pracę w narażeniu na promieniowanie jonizujące i pola elektromagnetyczne.

Pracownicy Oddziału (21 osób) posiadają upoważnienia do przeprowadzania kontroli sanitarnej. Kontrolę danej jednostki najczęściej przeprowadzana jest przez dwie osoby. W Oddziale prowadzony jest rejestr kontroli w którym zapisuje się osobę przeprowadzającą kontrolę. Protokoły pokontrolne, w zależności od tego kto przeprowadzał kontrolę, zatwierdza odpowiednio kierownik sekcji higieny radiacyjnej / oddziału higieny radiacyjnej / działu nadzoru.

W roku 2012 pracownicy Oddziału przeprowadzili 432 kontroli (w tym 224 zaplanowane) w jednostkach stosujących promieniowanie jonizujące. Skontrolowano 470 aparatów rtg z czego przy 416 wykonano pomiary kontrolne. Ponadto skontrolowano 337 źródeł emitujących pole elektromagnetyczne. Wydano 190 decyzji na podstawie ustawy Prawo atomowe, na uruchamianie i stosowanie aparatów rtg oraz 36 decyzji na usunięcie uchybień stwierdzonych podczas kontroli.

Do dnia 30 października 2013 r. pracownicy Oddziału przeprowadzili 390 kontroli (w tym 228 zaplanowanych) w jednostkach stosujących promieniowanie jonizujące. Skontrolowano 428 aparatów rtg z czego przy 296 wykonano pomiary kontrolne. Ponadto skontrolowano 286 źródeł emitujących pole elektromagnetyczne. Wydano 199 decyzji na podstawie ustawy Prawo

atomowe, na uruchamianie i stosowanie aparatów rtg oraz 26 decyzji na usunięcie uchybień stwierdzonych podczas kontroli.

Działalność Oddziału w zakresie nadzoru nad warunkami higieny radiacyjnej należy uznać za dobrą, biorąc pod uwagę fakt, że Oddział obejmował nadzorem w 2012 r. 1358 aparatów rtg w 393 pracowniach oraz 650 gabinetach bez pracowni i 1160 urządzeń wytwarzających PEM w 259 zakładach pracy. Do dnia 30 października 2013 r. nadzorem objętych jest 1373 aparatów rtg w 387 pracowniach oraz 687 gabinetach bez pracowni i 1146 urządzeń wytwarzających PEM w 260 zakładach pracy

3. Zagadnienia szczegółowe:

Ocena dokumentacji dotyczącej pracowni rtg:

Każdy wniosek o wydanie zezwolenia na stosowanie aparatów rtg wiąże się z przeprowadzeniem kontroli sprawdzającej oraz wykonaniem stosownych pomiarów. Zezwolenie na aparat rtg bądź pracownię wydawane jest w formie decyzji administracyjnej, którą podpisuje Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Dokumentacja dotycząca zezwoleń, a także sprawowanego nadzoru nad urządzeniami radiologicznymi prowadzona jest prawidłowo. Sprawdzono ją na wybranych przykładach.

Ocena dokumentacji dotyczącej pól elektromagnetycznych.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, w roku 2012 przeprowadzono kontrole w 69 zakładach posiadających 337 urządzeń wytwarzające PEM. Do dnia 30 października 2013 r. przeprowadzono kontrole w 65 zakładach posiadających 286 urządzenia. Podczas kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie zasad BHP przy stosowaniu urządzeń wysokiej częstotliwości, ważność pomiarów kontrolnych rozkładu pól elektromagnetycznych, kontrolowano ważność badań lekarskich pracowników obsługujących te urządzenia. Zarówno w 2012 jak i w 2013 roku wydano po 2 decyzje pokontrolne.

Dokumentacja w Oddziale jest prowadzona prawidłowo. Sprawdzono ją na wybranych przykładach.

Badania radiacyjne

Zadania z zakresu badań radiacyjnych parametrów fizycznych są wykonywane przez Oddział Higieny Radiacyjnej z wyłączeniem badań radiochemicznych wykonywanych przez Laboratorium Badań Radiacyjnych

1. Obsada kadrowa i szkolenie.

Zadania w obszarze badań radiacyjnych z wyłączeniem badań radiochemicznych na terenie województwa wielkopolskiego wykonują pracownicy nadzoru zgodnie z planem badań.

Szkolenia pracowników są bardzo dobrze udokumentowane.

2. Warunki lokalowe i środowiskowe Oddziału do wykonywania badań radiacyjnych

- ma odpowiednie warunki do przeprowadzania badań (klimatyzacja, źródła energii, oświetlenie, warunki środowiskowe, inne),
- zapewnia odpowiednie warunki badań poza stałą siedzibą laboratorium,
- posiada zapisy wymagań dotyczących warunków lokalowych i środowiskowych (monitorowanie, nadzorowanie i rejestracja),
- określiło odpowiedzialność za wstrzymanie badań gdy warunki są nieodpowiednie.

Dostęp do pomieszczeń jest nadzorowany.

3. Wyposażenie pomiarowo badawcze

Oddział posiada:

- wykazy urządzeń pomiarowych i badawczych,
- aktualne świadectwa wzorcowania do używanego sprzętu pomiarowego,
- politykę nadzoru nad sprzętem pomiarowo-badawczym (instrukcje, procedury, karty instalacyjne przyrządów dot. np. sprawdzeń, napraw, konserwacji),
- personel upoważniony do obsługi wyposażenia ma odpowiednie kwalifikacje,
- dostępne dla personelu instrukcje obsługi i konserwacji wyposażenia,
- procedury dotyczące postępowania z wyposażeniem własnym (np. transportowanie, magazynowanie, użytkowanie, konserwacje),
- określony sposób postępowania z wyposażeniem pomiarowym poza stałą siedzibą laboratorium (procedura),
- określony sposób postępowania z wyposażeniem wadliwym (np. ocena wpływu na wcześniej wykonane badania).

4. Pomiary

Oddział prowadzi następujące kierunki badań (w nawiasie podano liczbę wykonanych punktów pomiarowych w okresie objętym kontrolą):

- Badania Spektrometryczne (111 w 2012 r. i 103 w 2013 r.),
- Moc dawki (365 w 2012 r. i 356 w 2013 r.),
- PEM (70 w 2012 r. i 159 w 2013 r.),
- Kontrola Jakości (505 w 2012 r. i 306 w 2013 r.),
- Dozymetryczne prom. X (2221 w 2012 r. i 1256 w 2013 r.),

Oddział posiada system szacowania niepewności pomiarowych dla poszczególnych metod.

5. Zapewnienie jakości

Oddział Higieny Radiacyjnej zlokalizowany w Dziale Nadzoru posiada Księgę Jakości i Procedury Ogólne które zawierają :

- Środki i wyposażenia,
- Zachowanie poufności,
- Niezależność, bezstronność i rzetelność
- Skargi i odwołania
- Działania korygujące, zapobiegawcze i sprzężenia zwrotne,
- Podwykonawstwo,
- Szkolenia i narady,
- Audyty wewnętrzne.

Laboratorium Badań Radiacyjnych w Poznaniu

1. Obsada kadrowa i szkolenie.

Zadania w Laboratorium w obszarze badań radiochemicznych na terenie województwa wielkopolskiego wykonują osoby oddelegowywane z nadzoru na czas wykonywania badań – zgodnie z rocznym planem badań. W momencie kontroli badania wykonują 4 osoby (3 w Poznaniu i 1 w Koninie) z czego 3 osoby posiadają wykształcenie wyższe a 1 średnie (pomoc laboratoryjna). Kierownikiem Laboratorium jest Pani mgr Grażyna Grobelna legitymująca się 35-letnim stażem pracy w Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Personel Laboratorium jest doświadczony, o dużym stażu pracy w Inspekcji Sanitarnej, posiadający kompetencje do pracy w higienie radiacyjnej.

Szkolenia pracowników są bardzo dobrze udokumentowane.

2. Warunki lokalowe i środowiskowe

Laboratorium Badań Radiacyjnych:

- ma odpowiednie warunki są na przeprowadzane badania (klimatyzacja, źródła energii, oświetlenie, warunki środowiskowe, inne),
- posiada zapisy wymagań dotyczących warunków lokalowych i środowiskowych (monitorowanie, nadzorowanie i rejestracja),
- określiło odpowiedzialność za wstrzymanie badań gdy warunki są nieodpowiednie.

Dostęp do pomieszczeń jest nadzorowany.

3. Wyposażenie pomiarowo badawcze

Laboratorium Badań Radiacyjnych posiada:

- wykazy urządzeń pomiarowych i badawczych,
- aktualne świadectwa wzorcowania do używanego sprzętu pomiarowego,
- politykę nadzoru nad sprzętem pomiarowo-badawczym (instrukcje, procedury, karty instalacyjne przyrządów dot. np. sprawdzeń, napraw, konserwacji),
- personel upoważniony do obsługi wyposażenia ma odpowiednie kwalifikacje,
- dostępne dla personelu instrukcje obsługi i konserwacji wyposażenia,
- procedury dotyczące postępowania z wyposażeniem własnym (np. transportowanie, magazynowanie, użytkowanie, konserwacje),
- określony sposób postępowania z wyposażeniem wadliwym (np. ocena wpływu na wcześniej wykonane badania).

4. Pomiary

Laboratorium Badań Radiacyjnych wykonało 118 badań radiochemicznych w 2012 r. i 98 badań w 2013 r.

Dział Laboratoryjny posiada system szacowania niepewności pomiarowych dla poszczególnych metod.

5. Zapewnienie jakości

Laboratorium posiada udokumentowany system jakości zgodnie z wymogami PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Dział Laboratoryjny posiada Księgę Jakości i Procedury Ogólne które zawierają :

- Nadzór nad wyposażeniem pomiarowym
- Sterowanie jakością
- Ochrona praw własności i zachowanie poufności,
- Reklamacje i skargi,
- Przegląd ofert, umów i zleceń,
- Działania korygujące i zapobiegawcze,
- Zakupy,
- Przegląd systemu zarządzania jakością,
- Personel (szkolenia),
- Audyty wewnętrzne.

Sekcja Higieny Radiacyjnej w Lesznie

W dniu 21.11.2013 r. odbyła się kontrola w sekcji Oddziału Higieny Radiacyjnej w Lesznie. W roku 2012 pracownicy Sekcji przeprowadzili 71 kontroli (w tym 35 zaplanowane) w jednostkach stosujących promieniowanie jonizujące. Skontrolowano 65 aparatów rtg z czego przy 35 wykonano pomiary kontrolne. Ponadto skontrolowano 41 źródeł emitujących pole elektromagnetyczne. Wydano 12 decyzji na podstawie ustawy Prawo atomowe, na uruchamianie i stosowanie aparatów.

Do dnia 30 października 2013 r. pracownicy Sekcji przeprowadzili 65 kontroli (w tym 32 zaplanowane) w jednostkach stosujących promieniowanie jonizujące. Skontrolowano 138 aparatów rtg z czego przy 26 wykonano pomiary kontrolne. Ponadto skontrolowano 12 źródeł emitujących pole elektromagnetyczne. Wydano 25 decyzji na podstawie ustawy Prawo atomowe, na uruchamianie i stosowanie aparatów rtg.

Działalność Sekcji w zakresie nadzoru nad warunkami higieny radiacyjnej należy uznać za dobrą, biorąc pod uwagę fakt, że obejmowała nadzorem w 2012 r. 123 aparaty rtg w 37 pracowniach oraz 75 gabinetach bez pracowni i 155 urządzeń wytwarzających PEM w 37 zakładach pracy. Do dnia 30 października 2013 r. nadzorem objętych jest 138 aparatów rtg w 58 pracowniach oraz 70 gabinetach bez pracowni i 148 urządzeń wytwarzających PEM w 37 zakładach pracy.

Sekcja w Lesznie prowadzi następujące kierunki badań (w nawiasie podano liczbę wykonanych punktów pomiarowych w okresie objętym kontrolą):

- Badania Spektrometryczne (21 w 2012 r. i 31 w 2013 r.),
- Moc dawki (68 w 2012 r. i 52 w 2013 r.).
- PEM (46 w 2012 r. i 27 w 2013 r.),
- Kontrola Jakości (37 w 2012 r. i 47 w 2013 r.),
- Dozymetryczne prom. X (179 w 2012 r. i 104 w 2013 r.),

III USTALONE UWAGI DOTYCZĄCE KONTROLOWANEGO ZAKRESU

1. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono uchybień w prowadzonej działalności merytorycznej pionu higieny radiacyjnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu.
2. Pracę pionu higieny radiacyjnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu oceniono bardzo dobrze pod względem merytorycznym i przygotowaniem zawodowym pracowników.
3. Dokumentacja prowadzonych postępowań administracyjnych związanych z procesem wydawania stosownych zezwoleń, postanowień i decyzji jest prowadzona w sposób przejrzysty i rzetelny, zgodny z obowiązującymi przepisami i procedurami.
4. Współpraca pomiarowa z Państwową Agencją Atomistyki nie budzi zastrzeżeń.

IV INFORMACJE DODATKOWE

Projekt wystąpienia pokontrolnego sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden pozostawiono w aktach kontroli przechowywanych przez departament koordynujący kontrolę, drugi przesłano do jednostki kontrolowanej.

V POUCZENIE

Kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo do zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń do treści projektu wystąpienia pokontrolnego.

Zastrzeżenia należy zgłosić w formie pisemnej, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania projektu wystąpienia pokontrolnego.

.....
Jan Słab
(podpis koordynatora)

BYREKTOR
Departamentu Higieny Środowiska

.....
Krzyszyna Fladecka